

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 576/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., Advokátska kancelária F., s. r. o., B., vedené pod sp. zn. Rvp 10959/2012 až sp. zn. Rvp 10966/2012 vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v exekučných konaniach vedených pod sp. zn. 7 Er 526/2010, sp. zn. 12 Er 803/2010, sp. zn. 9 Er 104/2011, sp. zn. 9 Er 581/2010, sp. zn. 7 Er 783/2010, sp. zn. 9 Er 527/2010, sp. zn. 9 Er 525/2010 a sp. zn. 16 Er 244/2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 10959/2012 až sp. zn. Rvp 10966/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 10959/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 30. júla 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v exekučných konaniach vedených pod sp. zn. 7 Er 526/2010, sp. zn. 12 Er 803/2010, sp. zn. 9 Er 104/2011, sp. zn. 9 Er 581/2010, sp. zn. 7 Er 783/2010, sp. zn. 9 Er 527/2010, sp. zn. 9 Er 525/2010 a sp. zn. 16 Er 244/2010 (ďalej aj „napadnuté konania okresného súdu“).

2. Zo sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10959/2012 až sp. zn. Rvp 10966/2012 (s identickým obsahom, rozdielom len v označení povinného a spisovej značky konania pred okresným súdom, pozn.) vyplýva, že sťažovateľka (v konaní pred okresným súdom oprávnená, pozn.) osobitne podanými návrhmi požiadala zvoleného súdneho exekútora o vykonanie exekúcie. Zvolený súdny exekútor postupujúc podľa procesnej úpravy obsiahnutej v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov následne požiadal okresný súd o udelenie poverení na vykonanie exekúcií, o ktorých okresný súd podľa tvrdení sťažovateľky do dňa podania sťažností ústavnému súdu nerozhodol. Sťažovateľka namietala, že okresný súd bol v označených veciach neodôvodnene nečinný a jeho postup bol poznamenaný priet'ahmi, v dôsledku čoho okresnému súdu adresovala žiadosti a výzvy, aby vo veciach konal, a predsedovi okresného súdu podala aj sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), a to 23. novembra 2010 a následne 25. mája 2011.

3. Postupom okresného súdu v uvedených konaniach malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.

4. Sťažovateľka v petite sťažností navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v exekučných konaniach vedených pod sp. zn. 7 Er 526/2010, sp. zn. 12 Er 803/2010, sp. zn. 9 Er 104/2011, sp. zn. 9 Er 581/2010, sp. zn. 7 Er 783/2010, sp. zn. 9 Er 527/2010, sp. zn. 9 Er 525/2010 a sp. zn. 16 Er 244/2010 boli porušené ňou označené práva, a aby okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov. Sťažovateľka sa zároveň domáha, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II. A

K spoločnému prerokovaniu vecí

7. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

8. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10959/2012 až sp. zn. Rvp 10966/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II. B

K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

9. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 66/04, IV. ÚS 136/05 a sp. zn. III. ÚS 168/05).

10. Sťažovateľka v podaných sťažnostiach poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že do podania ústavných sťažností nebolo okresným súdom v napadnutých konaniach rozhodnuté o žiadostiach o udelenie poverenia zvolenému súdnemu exekútorovi na výkon exekúcie proti povinným. Namietala, že súd je vo veci neefektívny a nečinný v jednotlivých veciach po dobu 14 až 22 mesiacov. Dôsledkom tohto postupu okresného súdu v napadnutých konaniach je porušenie jej základných práv, a to základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom od porušenia týchto práv odvodzuje porušenie ďalších označených práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 14 dohovoru.

11. V rozpore s argumentáciou sťažovateľky boli zistenia ústavného súdu. Dopytom na okresnom súde ústavný súd zistil, že v siedmich prípadoch vedených na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 10959/2012 až sp. zn. Rvp 10964/2012 a sp. zn. Rvp10966/2012 bolo do rozhodovania ústavného súdu okresným súdom o návrhoch sťažovateľky rozhodnuté.

O niektorých okresný súd rozhodol v čase pred podaním ústavnej sťažnosti a o niektorých v čase do rozhodnutia vydaného ústavným súdom. V prípade vedenom na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 10965/2012 sťažovateľka uviedla, že exekučné konanie je vedené pod sp. zn. 1 Er 525/2010 proti povinnej M. S. Z oznámenia okresného súdu vyplýva, že toto konanie je vedené proti L. D.

12. V konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 12 Er 803/2010 bolo týmto súdom 7. februára 2011 vydané poverenie na vykonanie exekúcie, ktorá v súčasnosti prebieha. V ďalších sťažovateľkou napadnutých konaniach okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 581/2010 uznesením č. k. 9 Er 581/2010-13 z 23. apríla 2012 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 527/2010 uznesením č. k. 9 Er 527/2010-13 z 24. apríla 2011 zamietol žiadosť súdneho exekútora o uvedenie poverenia na vykonanie exekúcie. Z uvedených skutočností vyplýva, že v čase, keď sťažovateľka podala na ústavnom súde sťažnosti, v ktorých namietala, že okresný súd vo veciach nekonal a neprijal žiadne opatrenia na odstránenie porušovania práv sťažovateľky, napriek tomu, že sa toho opakovane domáhala, boli napadnuté konania vedené pred okresným súdom ukončené, resp. bolo v nich rozhodnuté vo vzťahu k ňou zvolenému exekútorovi, ktorého žiadostiam o udelenie poverenia na výkon exekúcie súd nevyhoviel.

13. V ďalších sťažovateľkou napadnutých konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. 7 Er 526/2010, sp. zn. 9 Er 104/2011, sp. zn. 7 Er 783/2010 a sp. zn. 16 Er 244/2010 došlo k ich skončeniu v čase do rozhodnutia ústavného súdu. V exekučnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 7 Er 526/2010 okresný súd uznesením č. k. 7 Er 526/2010-14 z 20. septembra 2012, v konaní sp. zn. 9 Er 104/2011 uznesením č. k. 9 Er 104/2011-10 zo 17. októbra 2012 a v konaní sp. zn. 7 Er 783/2010 uznesením č. k. 7 Er 783/2010-9 z 3. októbra 2012 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol. V konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 244/2010 uznesením č. k. 16 Er 244/2010-25 z 23. júna 2011 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia čiastočne zamietol a uznesením č. k. 16 Er 244/2010-29 z 31. októbra 2011 bolo konanie

v tejto časti zastavené. Na zostávajúcu sumu bolo 27. septembra 2012 vydané poverenie na vykonanie exekúcie.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

15. Z judikatúry ústavného súdu rovnako vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

16. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

17. V okolnostiach posudzovaných vecí sťažovateľka namietala prietahy v exekučných konaniach okresného súdu, ktorý do okamihu podania sťažností ústavnému súdu buď o návrhoch sťažovateľky už rozhodol (bod 12), alebo o nich rozhodol v čase do rozhodnutia ústavného súdu (keď od podania sťažností ústavnému súdu do meritórneho skončenia vecí uplynul krátky čas, pozri bod 13, pozn.) a celková dĺžka konania pred okresným súdom v týchto prípadoch nedosahovala ústavnú intenzitu „zbytočného prietahu“ (čl. 48 ods. 2 ústavy). Rozhodnutiami okresného súdu v sťažovateľkou napadnutých exekučných konaniach nepochybne došlo k odstráneniu stavu právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľka nachádzala, pričom odstránenie stavu právnej neistoty je tým meritórnym dôsledkom tak samotného konania ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v nadväznosti na čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ako aj využitia účinného prostriedku nápravy podľa § 62 zákona o súdoch. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažností, resp. v čase rozhodovania ústavného súdu, už nemohol porušovať sťažovateľkou označené práva.

18. Ústavný súd k dôvodom odmietnutia sťažností dodáva, že napriek tomu, že sťažovateľka disponuje kvalifikovaným právnym zastúpením (advokátom), nedodržala ani zákonom ustanovené podmienky (§ 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a okrem samotnej sťažnosti nepredložila žiadne písomné dôkazy, na ktoré sa odvoláva na prvej strane sťažností, napr. jej žiadosti, výzvy a sťažnosti (strana 4 a 11 sťažností sťažovateľky). Ústavný súd pre úplnosť dodáva, že napriek tvrdeniu sťažovateľky, že okresný súd na jej sťažnosti podané predsedovi súdu nereagoval, okresný súd predložil dôkazy – odpovede na podané sťažnosti z 20. decembra 2010 a 27. júna 2011.

19. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka sa v predmetnej veci domáhala ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutých exekučných konaniach vedených na okresnom súde k namietanému porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru už nedochádzalo, a teda bola odstránená jej právna neistota, resp. celková dĺžka konania pred okresným súdom v týchto prípadoch nedosahovala ústavnú

intenzitu „zbytočného prietahu“ (čl. 48 ods. 2 ústavy), bolo preto potrebné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť predmetné sťažnosti ako zjavne neopodstatnené. Keďže porušenie svojich ďalších označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovateľka namieta v príčinnej súvislosti s porušením jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie zistené nebolo, nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto ďalších označených základných práv a slobôd.

20. Z dôvodu odmietnutia sťažovateľkou podaných ústavných sťažností podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre ich zjavnú neopodstatnenosť rozhodovaním o ďalších ňou uplatnených procesných návrhoch sa už ústavný súd nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich sa stalo bezpredmetným.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2012